

Motion till riksdagen

1988/89:Sf7

av Agne Hansson och Marianne Jönsson (c)

med anledning av prop. 1988/89:33 om avgifter för pensionärer vid sjukhusvård

Regeringens förslag om att slopa friåret i sjukvården för pensionärer måste avvisas. Förslaget kommer om det genomförs att slå mycket orättvist och hänsynslöst hårt särskilt mot de pensionärer som har de lägsta pensionerna. Motiveringen att på detta sätt låta en kraftig höjning av pensionerna för de högsta ATP-pensionärerna, som kompensation för devalveringen 1982, gå ut över tryggheten i fråga om vård och boende för alla äldre och som särskilt hårt drabbar de svagaste, är djupt stötande ur rättvise- och solidaritetssynpunkt.

Förslaget om ett slopande av friåret för pensionärer slår dessutom mycket orättvist ur regionalpolitisk synpunkt. Genom den nu lagda propositionen riktar regeringen ett nytt allvarligt slag mot Kalmar län, främst dess många äldre invånare. Förslaget utgör ett direkt hot mot strävandena till fortsatt utveckling i ett ur regionalpolitisk synpunkt utsatt problemområde. Det är det andra tungt vägande skälet varför regeringens förslag måste avvisas.

Allt fler gamla människor i Kalmar län

Kalmar län är det län i landet som tillsammans med Jämtland har flest pensionärer per 1 000 invånare.

Samtidigt som den totala befolkningen i länet successivt minskar, har antalet gamla och särskilt de över 80 år ökat i Kalmar län. 1987 fanns 11 347 personer i länet, som var äldre än 80 år. En jämförelse med rikets åldersfördelning visar att Kalmar län är underrepresenterat i åldersgrupperna 16–24 år och 25–44 år men däremot överrepresenterat i åldersgrupper över 45 år och särskilt över 65 år.

Andelen pensionärer, 65 år och äldre, i länet uppgår nu till 20,3 % medan genomsnittet för riket är 17,7 %. Högsta andel har Högsby kommun med nära 26 % och där var fjärde invånare således uppnått pensionsåldern och Borgholms kommun med 24,5 %.

Tabell 1

Mot. 1988/89

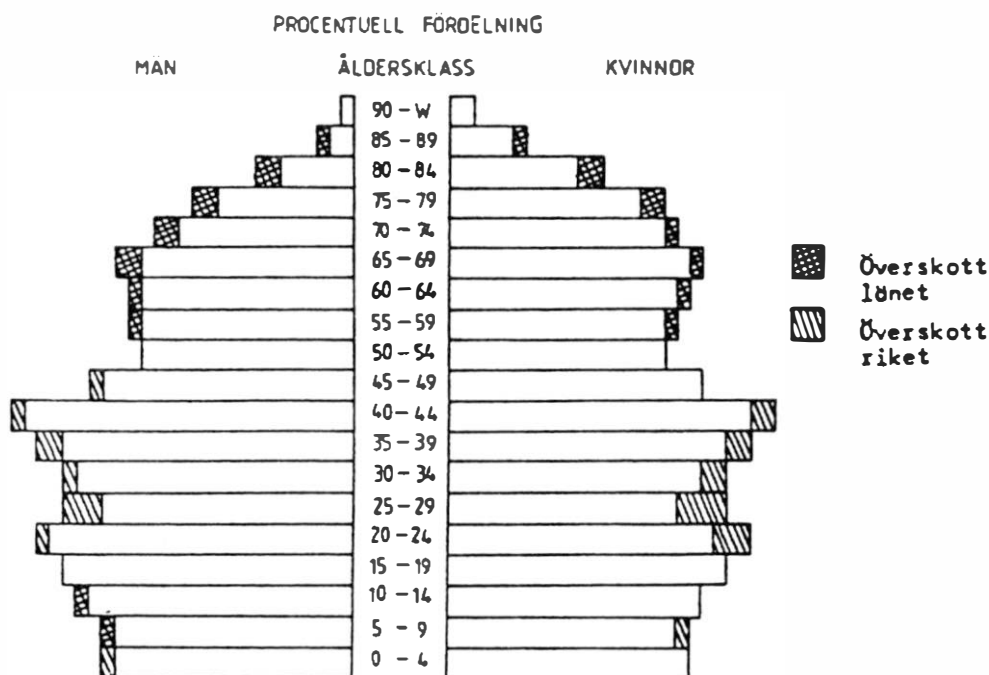
Sf7

Andelen pensionärer i länets kommuner (65-+ år) 1987

Västervik	20,8
Vimmerby	20,2
Hultsfred	22,2
Högsby	25,9
Oskarshamn	18,9
Mönsterås	19,2
Nybro	20,9
Emmaboda	20,3
Kalmar	18,4
Torsås	23,5
Mörbylånga	18,6
Borgholm	24,5
Kalmar län	20,3
Riket	17,7

Diagram 1

Kalmar läns åldersstruktur 1987

Kalmar läns belägenhet medför att regeringens förslag drabbar inte enbart en hög andel av länets befolkning. Med den ofördelaktiga åldersstrukturen är redan i nuläget länets resurser hårt ansträngda för att klara ett ökande behov i fråga om vård, omvårdnad och boende för äldre, som av naturliga skäl blir större när andelen äldre ökar. Förslaget att slopa friåret i sjukvården för äldre gör att länets resurser ytterligare kommer att ansträngas genom ökade socialbidragskostnader och annat när många enskilda inte klarar av den situation de ställs inför när friåret tas ifrån dem.

Den övervältning av kostnader från staten till kommunerna och landsting-
et som blir följden av regeringens förslag strider mot riksdagens uttalade mål
om rättvis resursfördelning ur regionalpolitisk synvinkel.

Men det viktigaste är ändå vad som händer den enskilde individen. Med
regeringens förslag hotas de äldres trygghet. Genom friåret i sjukvården har
det varit möjligt för de äldre att kunna ha kvar sin bostad när de blivit sjuka
och tvingats vistas på sjukhus. Det innebär en stor trygghet att veta att
bostaden och hemmet finns kvar att flytta tillbaka till när sjukdomsperioden
på sjukhus är över och tillfrisknandet nåtts. Denna vetskap kan också ha en
direkt positiv inverkan på tillfrisknandet. För allt fler är det egna hemmet den
fasta punkt i tillvaron som representerar framtidshopp och livsvilja.

Om en sådan viktig faktor för tillfrisknandet rycks undan innebär det inte
enbart en förlorad trygghet för den enskilde utan direkt försämrat sjukdoms-
panorama med ökat lidande och förlängda vårdtider på institutioner för den
enskilde som följd. Det ökar i sin tur trycket på landstingets redan hårt
ansträngda resurser.

Förslaget att slopa friåret slår orättvist mot de sämst ställda pensionärerna.
Det slår dessutom särskilt orättvist mot Kalmar län. Dels drabbar förslaget
en hög andel av länets invånare särskilt hårt. Dels innebär det en övervält-
ning av kostnader från staten till kommuner och landsting i ett område som
redan är hårt utsatt genom orättvisorna i den statliga bidragsgivningen till
kommuner och landsting. Regeringens förslag strider därmed emot riksdä-
gens uttalade målsättning om regional balans.

Hemställan

Med stöd av det anförda hemställs

att riksdagen beslutar avslå proposition 1988/89:33 om avgifter för
pensionärer vid sjukhusvård.

Stockholm den 7 november 1988

Agne Hansson (c)

Marianne Jönsson (c)

Mot. 1988/89

Sf7

